

OPTIMAL BRUK AV ROGNKJEKS TIL AVLUSING AV OPPDRETTSLAKS (LUSINFER)

Lerøy Aurora, Tromsø

I samarbeid med:

Nordlaks Oppdrett

Grieg Seafood Finnmark

Akvaplan-niva

GIFAS

BIO, UiB

Finansiert av NFR

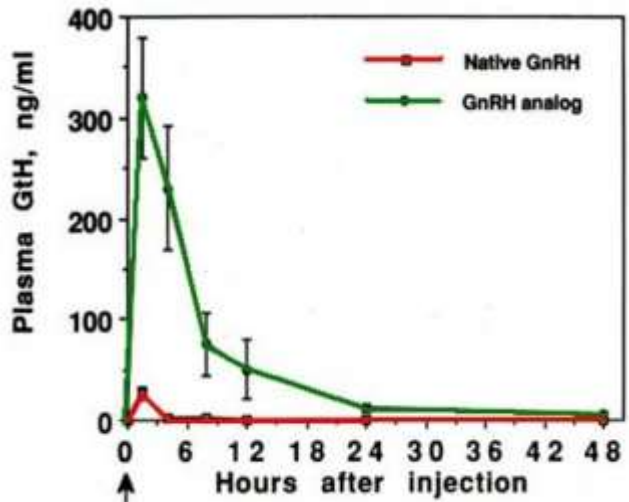
Varighet 01.04.2016 - 31.03.2020

Reproduksjonsfysiologi hos rognkjeks: optimalt stamfiskhold

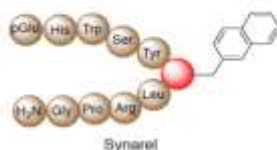
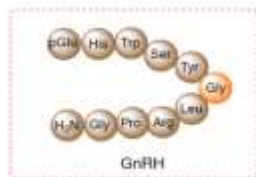
Målet for denne hovedaktiviteten er bedre forståelse av pubertet og kjønnsmodning, og å legge grunnlag for løsninger, samt utvikling av metode for hormonell styring av modning.

- Karakterisering av GnRH-systemet i rognkjeks
- Kontroll av kjønnsmodning og reproduksjon hos rognkjeks
- Protokoll for lysstyring av kjønnsmodning

GnRH analoger – styring av modning

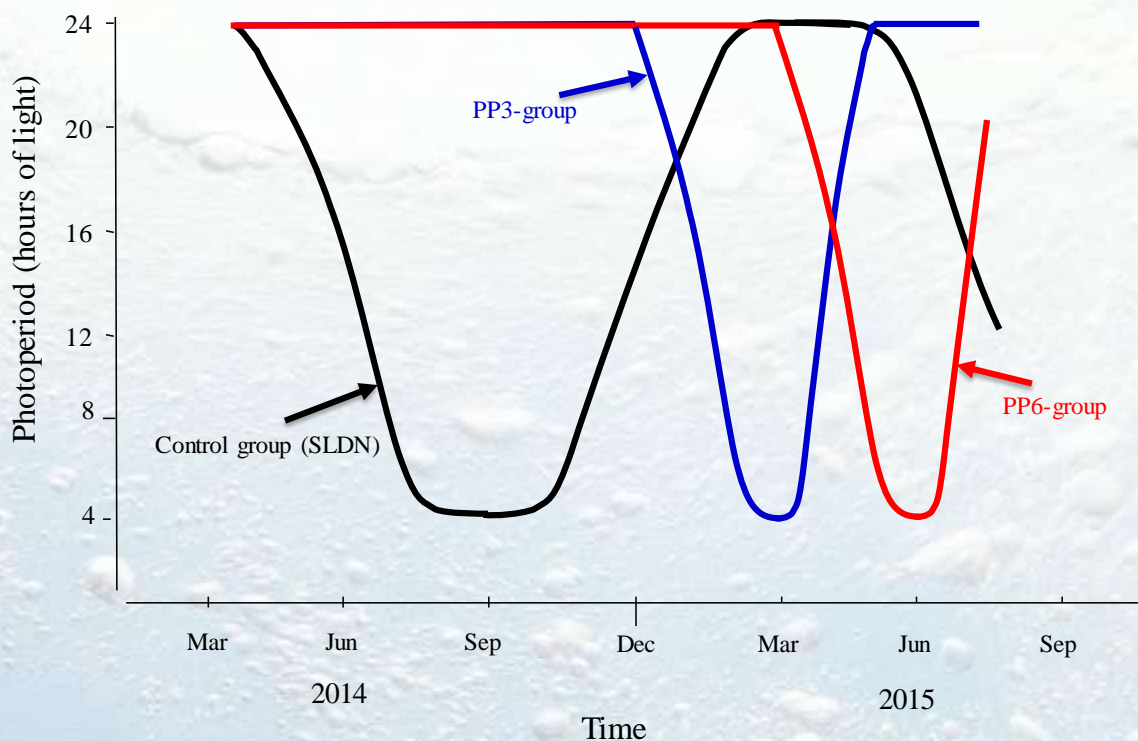

□ Vev for å fastslå uttrykk av GnRH og GnRH-reseptor er samlet og transkriptomet sekvensert

□ Undersøker nå hvilken form av GnRH reseptoren som uttrykkes i hypofysen til rognkjeks.

Lysregime for å styre kjønnsmodning hos rognkjeks

SLDN: Simulert naturlig lys med forventet gyting januar

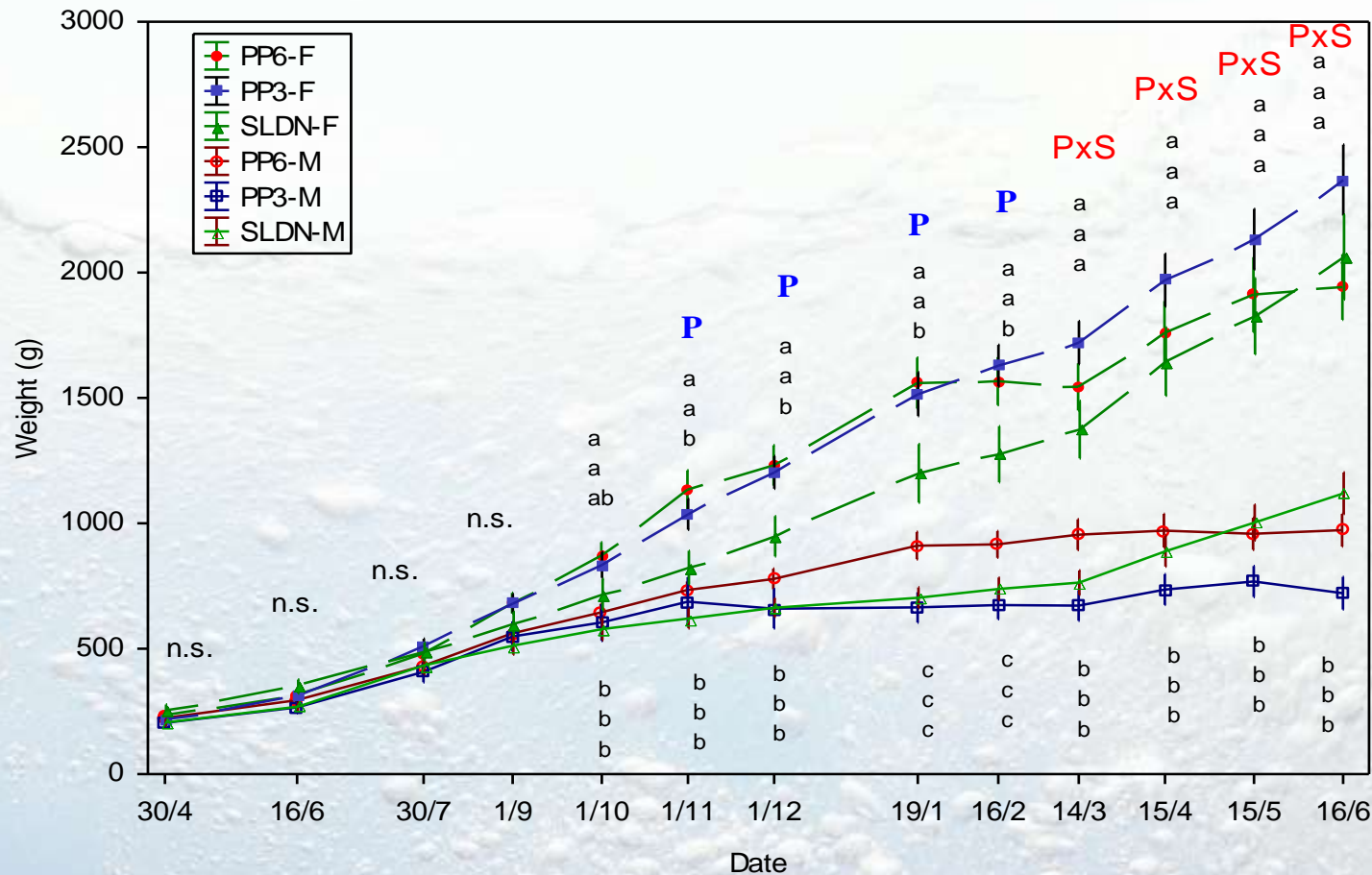
Første 9 mnd av forsøket alternativ gruppe LD24:0

Deretter LD24:0 splittet på:

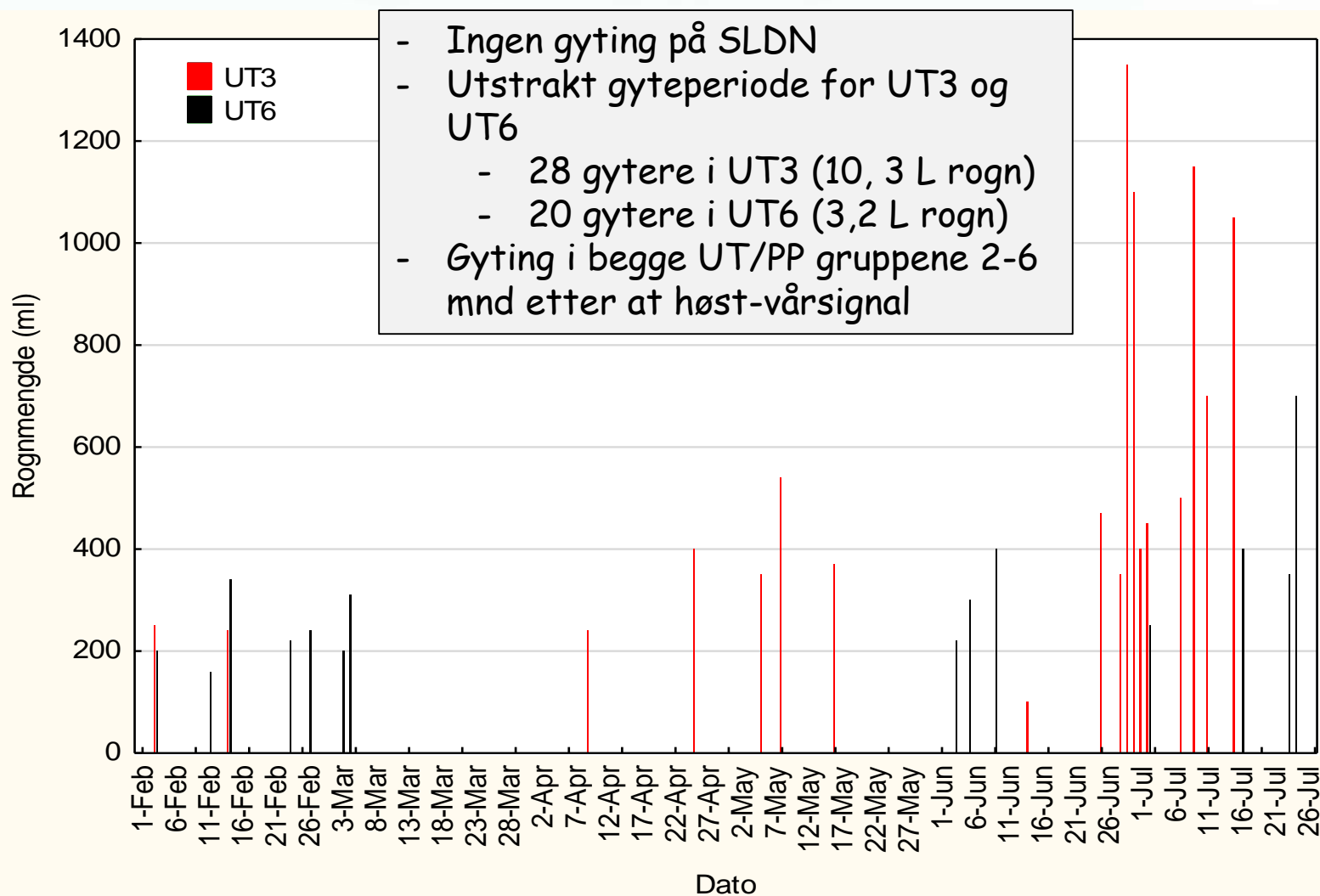
UT3 (PP3): LD24:0, overgang til LDN fra januar, forventet gyting april

UT6 (PP6): LD24:0, overgang LDN fra april, forventet gyting fra juli

Kjønnssavhengig respons på lys hos rognkjeks

Gytetidspunkt og eggproduksjon (ml) hos rognkjeks på lysregimene UT6, UT3 og SLDN.

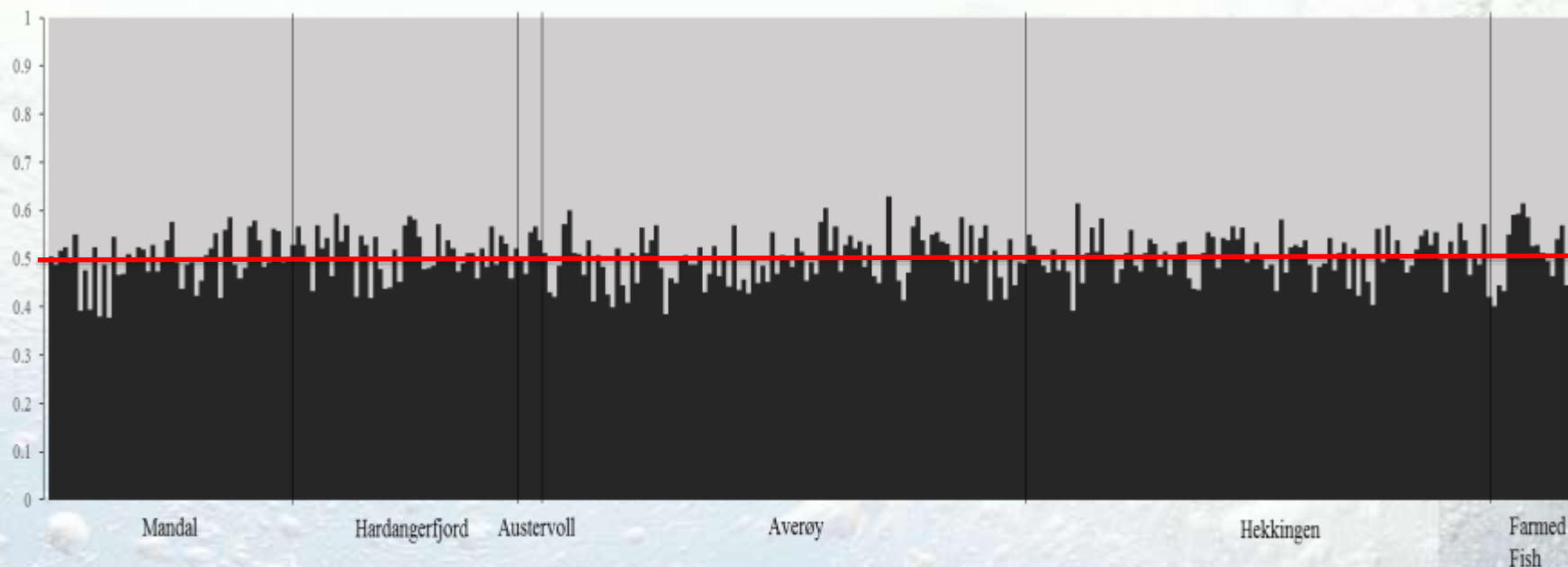

POPKJEKS - Populasjonsstruktur hos rognkjeks langs norskekysten

- Bestandsstruktur hos rognkjeks: bedre er førevar en etter snar
- Multipleksing av STR-markører for effektiv genotyping
- DNA analyse av vevsprøver samlet inn langs norskekysten
- Forundersøkelse av genetisk struktur og diversitet

Finnes det flere populasjoner rognkjeks langs norske kysten?

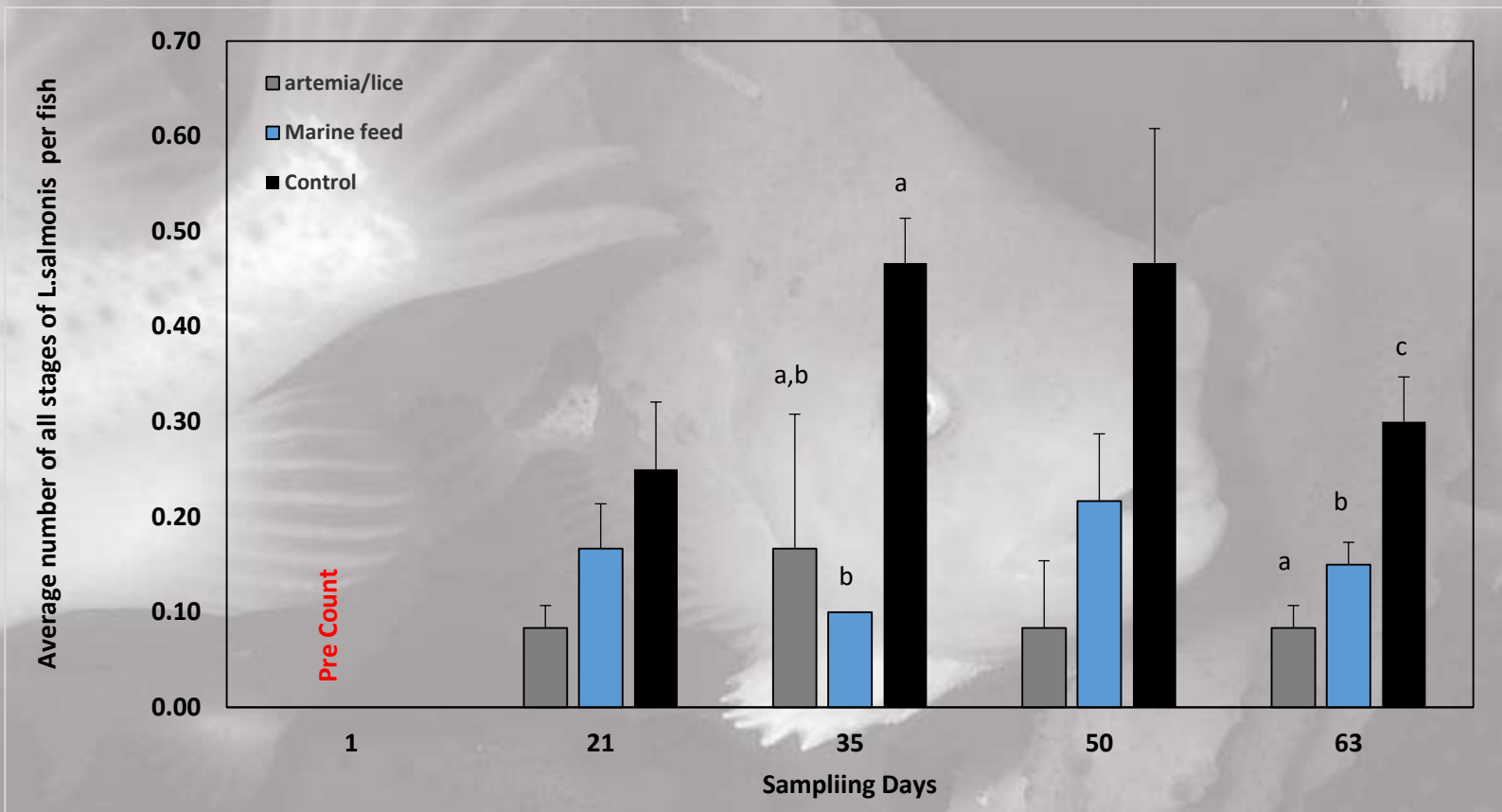
- Hver vertikal søyle indikerer ett individ og ulike farger representerer ulike klaser
- Ingen klar struktur indikerer at det ikke finnes ulike populasjoner

Er det mulig å øke lakselusbeiting hos rognkjeks gjennom tidlig tilvenning til levende fôr og frossen lus?

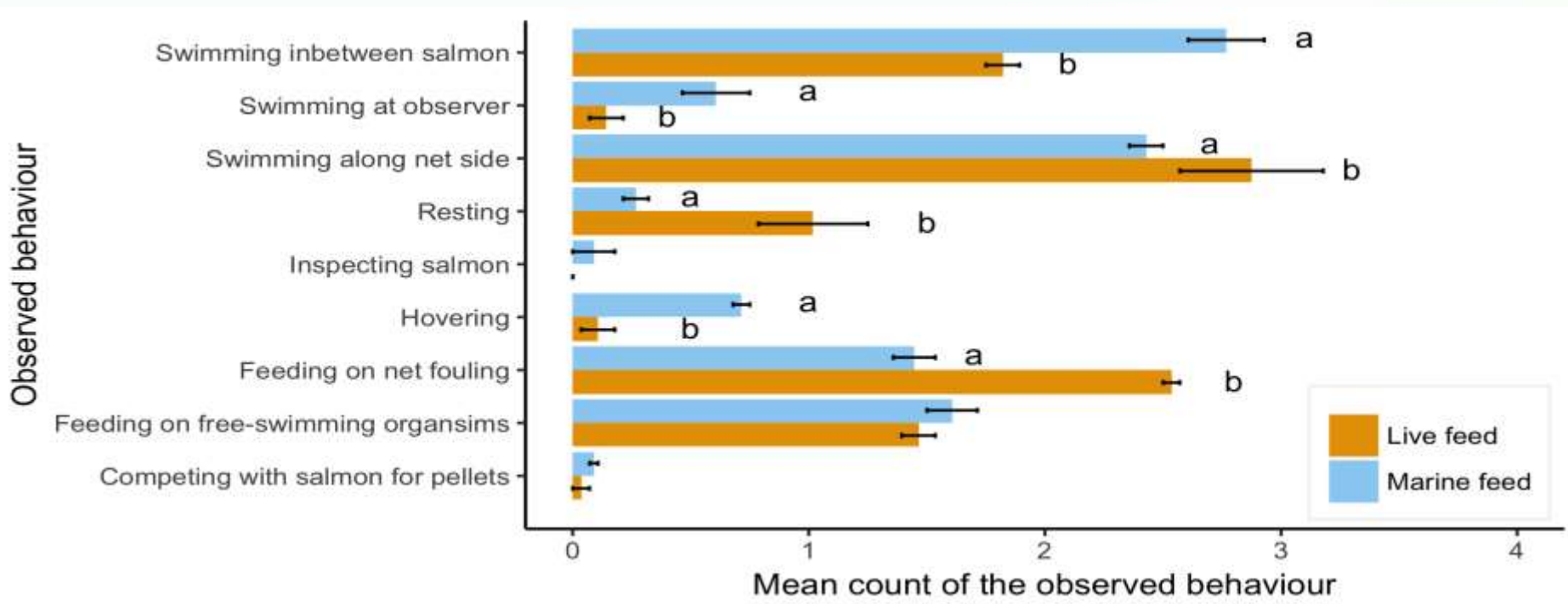
- ❖ Juvenil (10 g) rognkjeks fôret på tørrfôr eller blanding av tørrfôr og "levende" fôr (voksen Artemia og frossen lakselus)
- ❖ Etter 12 uker flyttet til merder med laks
- ❖ Spising av lus og atferd undersøkt

% forskjell i forhold til kontroll gruppe:

Dag	21	35	50	63
Artemia/lus	66.7	64.3	82.1	72.2
Marint tørrfôr	33.3	78.6	53.6	50.0

Adferd hos rognkjeks i forhold til juvenile fôring

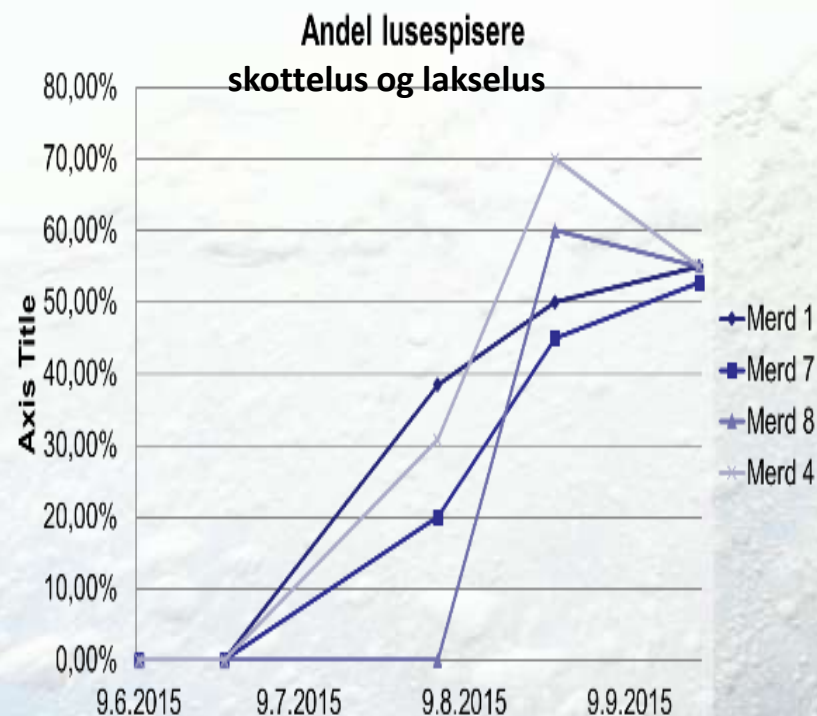
- ❖ "Levende fôr" gruppe: spiser mer begroing på not, hviler mer, mindre svømming med laks
- ❖ Bedre lusespiser

Storskala (kommersielle forsøk)

- Fokus på rognkjeksens biologi i merdene og beiteaktivitet under normale produksjonsforhold og studere bl.a. effekten av ulike årstider, ulik innblanding av rognkjeks og kombinasjonsbruk (rognkjeks og luseskjørt)

- Kommersielle forsøk hos ulike industrielle aktører. To forsøk vist her:
  - ❖ Nordlaks (sommer-høst, ulik innblanding, luseskjørt og rognkjeks)
  - ❖ Lerøy Aurora (vinter-vår, ulik innblanding)

Storskala forsøk hos Nordlaks - rognkjeks og luseskjørt

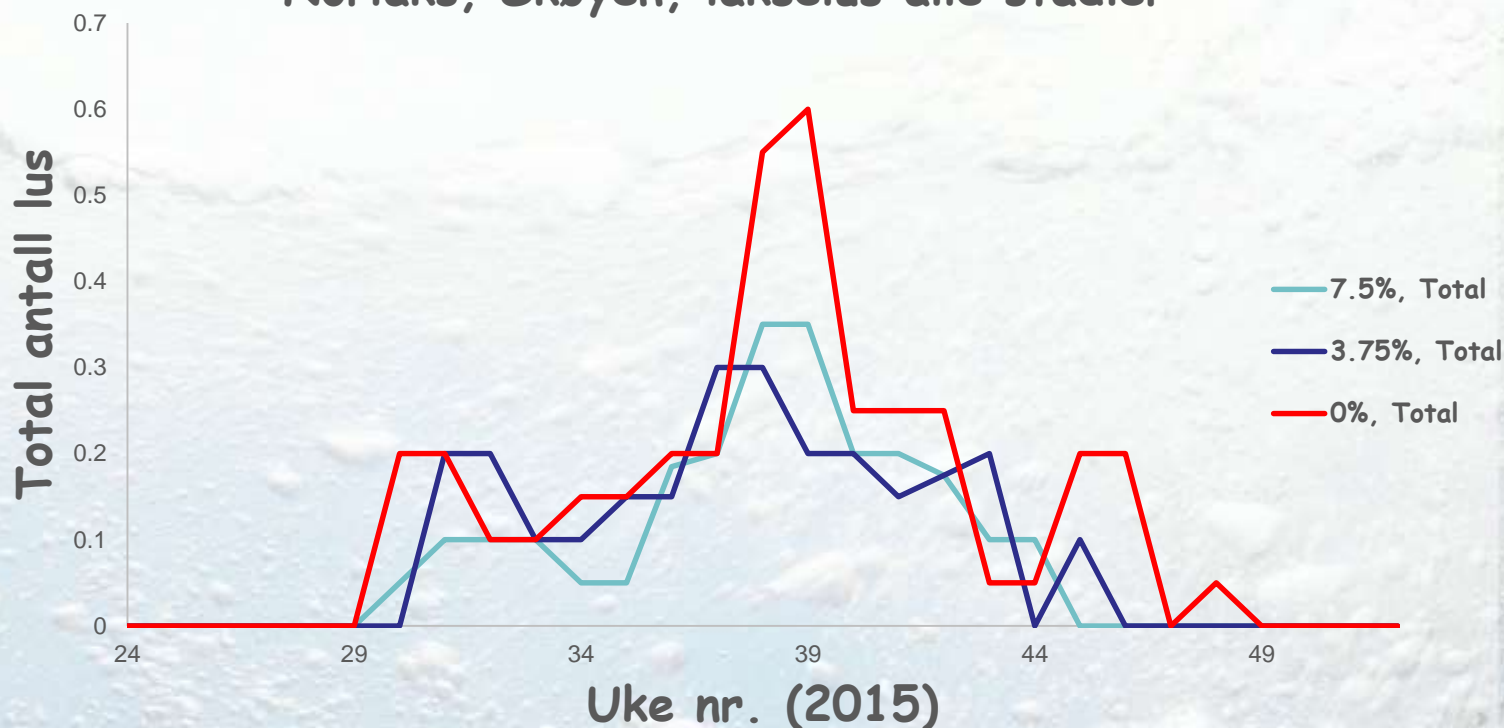
- Seks merder à 130 diameter med spissnot
- To forskjellige innblandingsprosentert av rognkjeks, 3,75 %, 7,5 % ble undersøkt i replikat.
- To kontrollmerder med laks uten rognkjeks
- Startvekt for rognkjeks og laks var hhv. 13 og 80-180 g
- Hver merd hadde totalt 150.000-165.000 smolt ved utsett
- Alle merder hadde luseskjørt

- Økende antall rognkjeks med lus i magen fra juni til september
- Både skottelus og lakselus.
- I tillegg hadde nesten 100% av fisk raudåte

Nordlaks forsøk - lus alle stadier

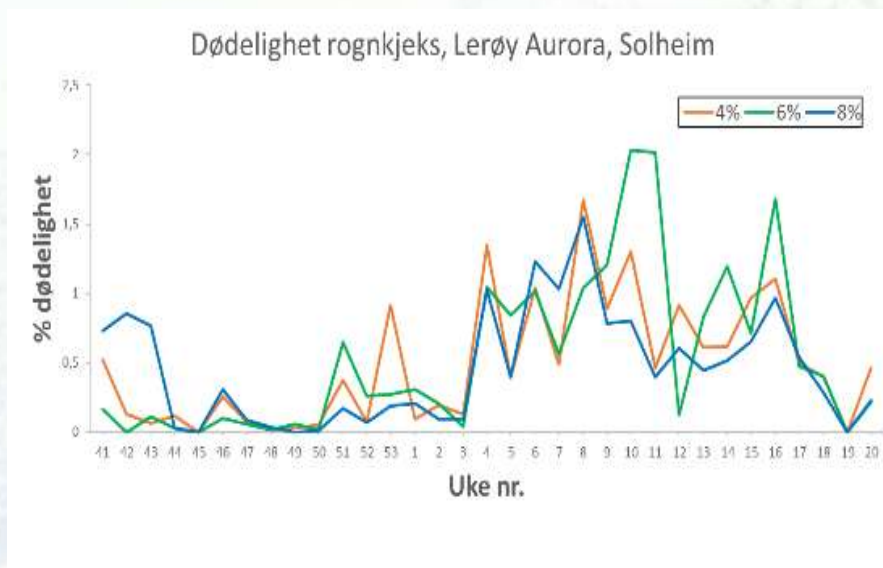
Norlaks, Skøyen, lakselus alle stadier

- ❑ Antall lus i kontrollgruppen (uten rognkjeks) var signifikant høyere mellom uke 38 og 40 (sept.) og mellom uke 45 og 47 (okt-nov.)

Storskala forsøk hos Lerøy Aurora - forskjellig innblanding og overvintring av rognkjeks

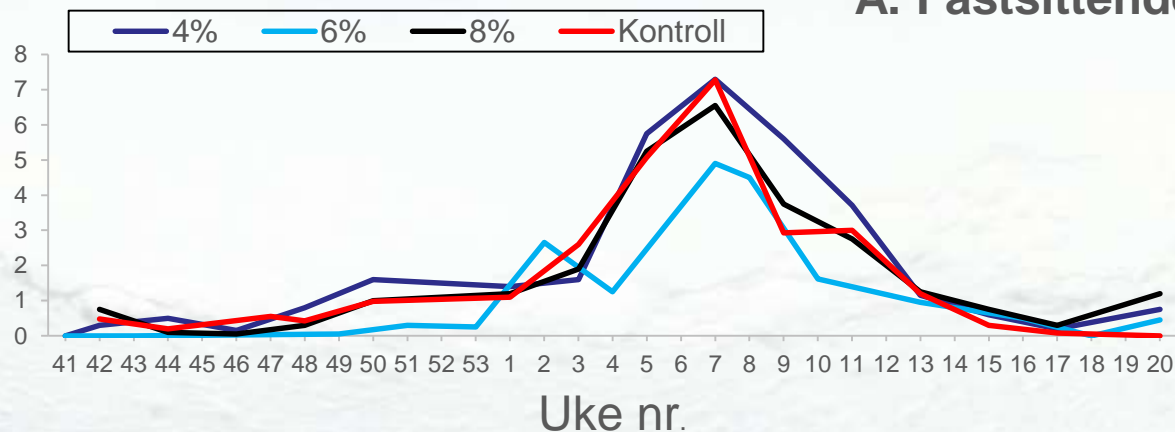
- Polarsirkler à 130 m, (spissnot)
- 4, 6 og 8% innblanding av rognkjeks
- To kontrollmerder uten rognkjeks
- Størrelse på rognkjeks og laks ved forsøksstart var henholdsvis 25 og 121 g

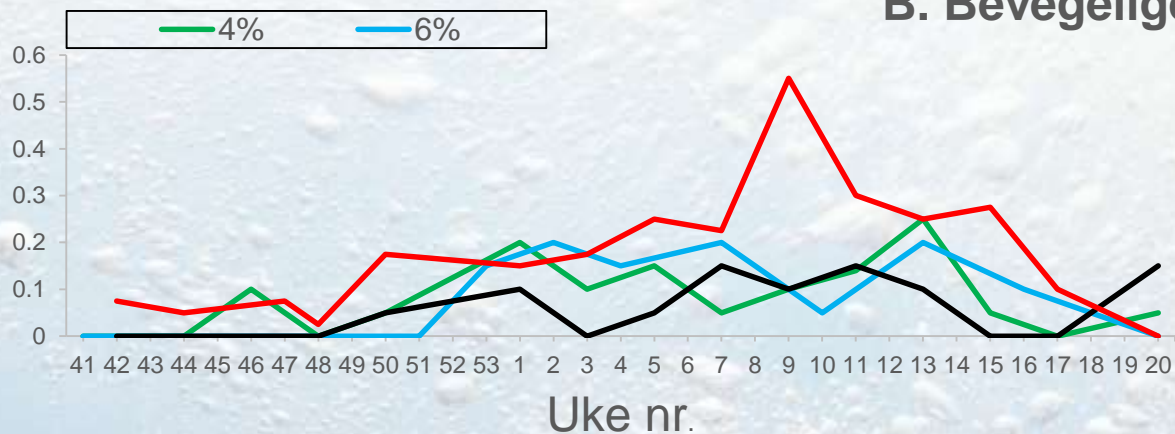
- ❑ Lite dødelighet frem mot uke 3
- ❑ Fra uke 4 til uke 16 varierte dødeligheten i rognkjeksgruppene mellom 0,5 og 1.5% per uke.

Utvikling i lus på laks, Lerøy Aurora, Solheim

A. Fastsittende

B. Bevegelige

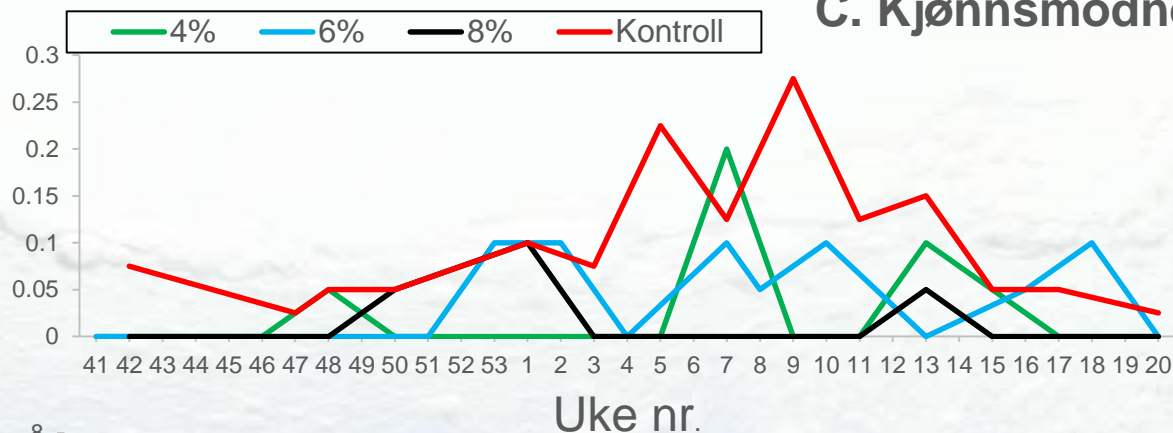

I kontrollgruppen var antall bevegelig lus høyere fra midten av februar til midten av mars 2016

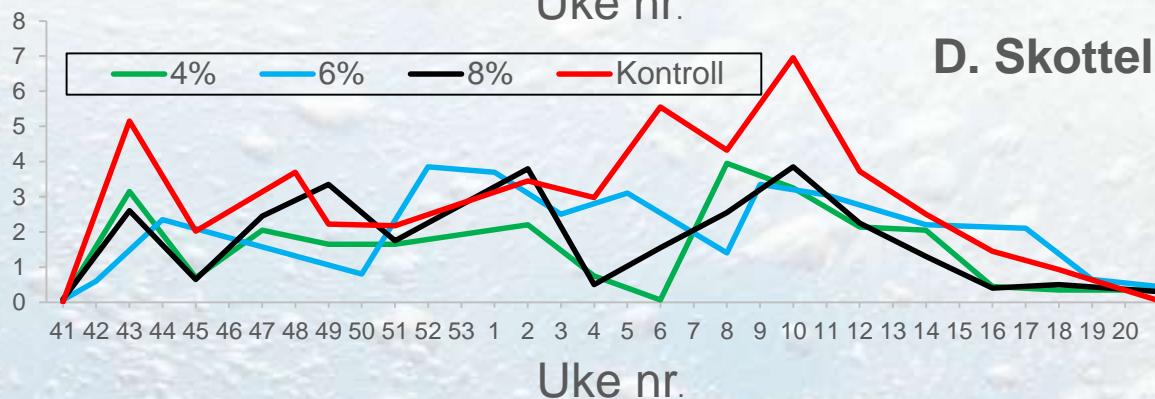
Utvikling i lus på laks, Lerøy Aurora, Solheim

C. Kjønnsmodne

Andel kjønnsmodne lus avtok jo høyere innblandingprosenten av rognkjeks var

D. Skottelus

Signifikant høyere innslag av skottelus ble funnet på kontrollgruppen fra uke 5 til uke 11

Konklusjon storskala forsøk

- Lavere lusetall (spesielt kjønnsmodne stadier) i laksemerder med rognkjeks sammenlignet med grupper uten rognkjeks
- Det ble observert temperaturer ned mot 3°C men hvor det fremdeles var aktiv beiting av lakselus
- Rognkjeks er en utpreget opportunist, men det kan se ut som den i enkelte tilfeller foretrekker raudåte og glassmaneter fremfor annen føde, inkludert lakselus
Dette kan periodevis bli problematisk i forhold til optimal avlusing av laks

*Takk for
oppmerksomheten*

And may the Force be with you - Always ☺